

Niekoľko obvyklých t'ážkostí
s domácimi úlohami...
... a ich neobvyklé riešenia.

Situácia: Nemáme žiadne úlohy.

- Niekedy to je pravda. Inokedy sú dôverčiví rodičia šokovaní, keď zistia, že to bolo klamstvo. Zistia to väčšinou neskoro - keď dieťa donesie zlú známku alebo poznámku od učiteľa, že nemalo splnenú domácu úlohu.
- Každé dieťa dostáva takmer každý deň nejaké domáce úlohy. Niektoré to príjmu a neprekáža im to. Iné sa im však vyhýbajú, pretože sú kvôli nim frustrované alebo ich nebavia. Tieto deti potrebujú, aby ich rodičia boli ochotní kontrolovať, či nejaké úlohy dieťa dostalo alebo nie.

Situácia: Nemáme žiadne úlohy.

- M: Máš dnes nejaké úlohy?
 - Ď: Nie.
- M: To v poslednej dobe počúvam nejako často. Ako je to možné, že nemáš žiadne úlohy?
 - Ď: Robím si úlohy v škole, stíham to cez prestávku.
- M: To je výborné. Ale od zajtra od teba na pár týždňov budem chcieť, aby si ich doniesla domov, chcem sa na tie úlohy pozrieť.
 - Ď: Ale mami, to je predsa úplne zbytočné.
- M: Nechcem od teba komentáre. Chcem, aby si mi ukazovala domáce úlohy.
 - Ď: No dobre, keď to musí byť...

Situácia: Je to príliš ťažké!

- Pokiaľ sa dieťa sťažuje, že domáca úloha je veľmi ťažká, môže to mať jeden z nasledujúcich dôvodov:
- Rodičia si dané ponosovanie dieťaťa preložia ako „Neviem, ako mám tú úlohu urobiť.“
- Iné vysvetlenie je, že dieťa hľadá pozornosť a súcit rodičov. Nie je na tom nič neobvyklé. Všetci máme radi, ak dostane milujúcu pozornosť, keď pracujeme na niečom náročnom.
- Čo by sme nemali urobiť je, že budeme presviedčať dieťa, že úloha nie je ťažká. Hrozí, že dieťa nám bude chcieť dokázať, že úloha je príliš ťažká, a to tým, že nebude schopné ju urobiť.

Situácia: Je to príliš ťažké!

- Ď: Matika je pre mňa príliš ťažká. Neznášam ju!
 - M: To je pravda. Rovnice dajú človeku zabrat', kým ich pochopí, však.
- Ď: Hej, hlavne, keď sú so zlomkami a treba ich všelijako upravovať.
 - M: Tiež som sa s nimi kedysi natrápila.
- Ď: Tak sa do nich asi radšej pustím...

Situácia: Je to príliš ťažké!

- „Veľmi ťažké“ však môže znamenať aj to, že daná úloha naozaj presahuje aktuálnu úroveň chápania alebo schopností dieťaťa.
- Tomu môžu nasvedčovať nasledujúce signály:
 - dieťa opakovane nie je schopné urobiť si úlohy správne;
 - dostáva zlé známky za domáce úlohy a písomky;
 - dlhodobo vyjadruje zúfalstvo z určitého predmetu.

Situácia: Je to príliš ťažké!

- Ak je to naozaj tak, že daná úloha presahuje aktuálnu úroveň chápania alebo schopností dieťaťa, problém sa pravdepodobne sám nevyrieši.
- Aj v takejto situácii by však rodičia mali odolať pokušeniu dieťaťu s domácimi úlohami trvale pomáhať. Je to v poriadku, ak dieťaťu pomôžete s niečím, ale pre dieťa nie je prospešné, ak s ním sedíte nad domácimi úlohami dennodenne.
- Ak dieťa nie je schopné robiť si domáce úlohy samo, mali by ste o tom vedieť vy, aj jeho učiteľ. Čím skôr, tým lepšie pre vaše dieťa.
- Ak zistíte, že niektoré učivo presahuje súčasné schopnosti dieťaťa, je vhodné dohodnúť si stretnutie s učiteľom a požiadať ho o pomoc. Väčšina učiteľov je v snahe pomôcť dieťaťu ústretová.

Situácia: Je to príliš ťažké!

- Porozprávajte sa s učiteľom, čo si myslí, že je pre vaše dieťa ťažké a prečo. Učitelia pracujú s deťmi denne alebo takmer denne a väčšinou majú veľmi presný odhad.
- Dohodnite sa, ako budete ďalej postupovať.
- Zmeňte to, čo sa ukázalo ako neúčinné a skúste iné riešenia, ako napr. súkromné doučovanie.
- Pri hľadaní alternatívnych riešení sa nezabudnite opýtať dieťaťa, čo si myslí, že by mohlo pomôcť.
- Ak je učivo pre dieťa dlhodobo ťažké, niekedy musíme prijať aj myšlienku, že dieťa má špecifické problémy (dyslexia, dyskalkúlia, poruchy pozornosti, znížené intelektové predpoklady...) a nutná je pomoc odborníkov, niekedy je potrebná aj zmena formy vzdelávania.

Situácia: Urobím si ich potom.

- Nemáme síce presné štatistiky, koľko detí si odkladá domáce úlohy na poslednú chvíľu, ale určite ich nie je málo. Len skúste túto tému nadhodiť medzi svojimi známymi, ktorí majú školopovinné deti a pravdepodobne veľmi rýchlo zistíte, že majú podobné skúsenosti ako vy.
- Vetička „Urobím si ich potom.“ je zdrojom viacerých ťažkostí:
 - V konečnom dôsledku sa kvôli domácej úlohe odloženej na poslednú chvíľu rodina dohaduje celý večer a vzniká konfliktná situácia s pocitmi únavy a znechutenia na strane dieťaťa aj rodičov.
 - Domáce úlohy urobené „potom“ sú často urobené rýchlo a ledabolo.

Situácia: Urobím si ich potom.

- Je potrebné trvať na „čase pre úlohy“. Ak má dieťa sklon odsúvať úlohy na neskôr, je potrebné na tomto pravidle trvať ešte dôslednejšie. Vieme, že „zvyk je železná košľa“. Ak sa v domácnosti zaužíva, že istý čas je vyhradený na učenie, po čase si dieťa bude v daný čas sadat' k úlohám bez zbytočného „filozofovania“.
- Je nápomocné, ak sa dieťaťu akonáhle nastal „čas na úlohy“ pozastavia obľúbené činnosti. Vopred upovedomte dieťa o tom, ktoré to budú. Vo vašej domácnosti to môžu byť napr.: telefónne hovory, televízia, internet, návšteva kamarátov, PC hry, pobyt vonku.

Situácia: Urobím si ich potom.

- Možné reakcie detí na pozastavenie obľúbených činností:
- Dieťa bude žiadať, že potrebuje zavolať kamarátovi, aby zistilo akú majú domácu úlohu, alebo aby mu s úlohou pomohol...
- Aby ste tomu zabránili, vysvetlite dieťaťu, že telefónne hovory si bude musieť vybaviť do doby, kým „čas pre úlohy“ nastane.
- Dieťa sa bude dožadovať prístupu na internet s odôvodnením, že potrebuje vyhľadať informácie k vypracovaniu úlohy.
- Vysvetlite dieťaťu, že tomu rozumiete, súhlasíte s tým a že v histórii prehliadača si pozriete aké informácie si v „čase pre úlohy“ na internete vyhľadávalo. Nezabudnite to aj naozaj urobiť.
- Niektoré deti, aby si mohli pozrieť obľúbený seriál alebo aby si mohli zatelefonovať urobia domáce úlohy rýchlo a ledabolo. Výsledok je potom menej než uspokojivý. Pokiaľ to vaše deti robia, oznámte im, že sa svojim obľúbeným činnostiam nebudú môcť venovať, kým neskontrolujete, či domáce úlohy urobili poctivo a správne.

Situácia: Pomôžeš mi s tým?

- Ak dieťa požiada rodičov o pomoc, je prirodzenou reakciou rodičov, že sa pomoc snažia poskytnúť. Pomáhať svojim deťom naozaj je súčasťou rodičovskej roly. Nielenže pomôžu svojim deťom, ale sami sa cítia lepšie.
- Takisto vo vzťahu k domácim úlohám je určitá pomoc v poriadku. Mala by sa však obmedziť na to, že dieťaťu pomôžeme pochopiť pokyny a precvičíme s ním niekoľko podobných príkladov. Potom by sme mali poslať dieťa na jeho „miesto pre úlohy“, aby prácu dokončilo. Tým mu vlastne dávame najavo dôveru a presvedčenie, že je schopné si domáce úlohy urobiť samo.
- Pomáhať viac už môže viesť k problémom. Niektoré deti si na pomoc rýchlo zvyknú. Je to prirodzená, keďže ľudská prirodzenosť nás vedie k tomu, aby sme pri konfrontácii s náročným problémom hľadali rýchlu a ľahkú cestu von. Dieťa zvyknuté na pomoc rodičov bude presvedčivo argumentovať, že nie je možné, aby domácu úlohu bez pomoci zvládlo.
- Zakaždým, keď rodičia dieťaťu pomôžu, posilňujú jeho potrebu pomoci. Takisto posilňujú jeho presvedčenie, že nie je schopné urobiť si úlohy samo.

Situácia: Pomôžeš mi s tým?

- Riešenie tejto dilemy spočíva v dodržiavaní pravidla „Dieťa si robí domáce úlohy samo.“ Čím viac sa dieťa odmieta tomuto pravidlu podvoliť, tým viac potrebuje, aby ste na ňom trvali. Vďaka vašej vytrvalosti sa môžete presvedčiť, že dieťa je schopné sa učiť samo. A to je úžasné.
- Niekedy rodičia namietajú, že ak dieťaťu nepomôžu, dostane zlé známky alebo prepadne.
- Pokiaľ dieťa nie je schopné si úlohy urobiť samo, horšia známka je logickým dôsledkom. V skutočnosti tie najhoršie známky nemusia byť nutne zlé. Ukazujú nám, že niečo nie je v poriadku a je potrebné s tým niečo robiť. Ak pomôžeme dieťaťu prejsť, tento varovný signál obchádzame.

Situácia: Stále to nie je ono!

- Sú deti, ktoré sa trápia preto, že nedokážu niečo urobiť „úplne dobre“. Pre deti perfekcionista totiž platí „všetko alebo nič“. Buď je to dokonalé alebo to nemá žiadnu cenu.
- Rodičia s tým najlepším úmyslom hovoria napríklad: „Ale Natálka, nemala by si to tak brať. Pozri sa, aký je tvoj obrázok pekný. Mne sa páči.“ alebo „Nemal by si byť na seba taký prísny, Tomáš. Skončil si tretí. Na tvoj vek je to super“
- Rodičia to hovoria, pretože dúfajú, že týmto poskytnú svojim deťom optimistickejší pohľad na situáciu a ušetria ich tým zranenia.
- U dieťaťa perfekcionista to však nefunguje. Čím viac ho rodičia budú presviedčať, tým viac ich bude presviedčať o opaku. Takéto odmietanie jeho pocitov takmer vždy vyvolá spor, ktorý rodičia nakoniec prehrávajú.

Situácia: Stále to nie je ono!

- Aby ste svojmu potomkovi pomohli získať zdravší náhľad na vec, skúste mu radšej jeho pocity vysvetliť alebo sa s ním stotožniť.
- Napr. „Natália, vyzerá to tak, že si svojím výkresom sklamaná. Je to tak?“ alebo „Pamätám si, že aj ja som ako žiak prehral v pretekoch. Tak som chcel postúpiť do vyššieho kola, ale nepodarilo sa. Bol som veľmi sklamaný.“
- Takáto reakcia sa s väčšou pravdepodobnosťou stretne s pozitívnou odozvou, než tá, ktorá obsahuje slovo „nemal/a by si“. Slovo „nemal by si“ spôsobuje, že dieťa prestane komunikovať a uzavrie sa do seba.
- V krajnom prípade, keď dieťa neustále nad všetkým narieka, že mu to nejde, môžete vlúdne dohovoriť: „Vidím, že chceš veci robiť správne a že ťa mrzí, keď sa ti nedarí. Keď chceš, môžeme sa o tom porozprávať a ty opravíš, s čím nie si spokojný. Ale fňukanie a náreky tu nepatria.“

Situácia:

Čo sa ti na tom nepáči? Mne sa to zdá dobré.

- Na každé dieťa, ktoré je perfekcionista pripadá zhruba desať detí, ktoré si z chýb v domácich úlohách nič nerobia.
- Domáce úlohy sa majú robiť precízne a správne, aby sa u detí rozvíjali hodnoty ako vytrvalosť, zodpovednosť a schopnosť rozvrhnúť si čas, čo v konečnom dôsledku podporuje sebadôveru a sebavedomie.

Situácia:

Čo sa ti na tom nepáči? Mne sa to zdá dobré.

- Pokiaľ sa odbité domáce úlohy týkajú aj vášho dieťaťa, skúste nasledujúci postup:
 1. Kontrolujte úlohy každý deň. Tiež kontrolujte, čo dieťa urobilo v škole.
 2. Ak je úloha odbitá, ukážte dieťaťu, čo je potrebné opraviť. Tiež je dobré pochváliť ho za to, čo urobilo správne.
 3. Pošlite ho znova na „miesto pre úlohy“, aby si úlohu urobilo znovu. Keď vaše dieťa zistí, že neprijmete ledabolo napísané domáce úlohy, naučí sa ich robiť najlepšie ako vie na prvý krát. Pozastavte mu jeho obľúbené činnosti, kým úlohu neurobí správne.

Situácia:
Čo sa ti na tom nepáči? Mne
sa to zdá dobré.

Pamätajte,
dôsledne
a tiež láskavo.

Situácia: Mne ... nejde!

- Ak dieťa hovorí, že mu ten či onen predmet nejde, ide s najväčšou pravdepodobnosťou o jednu z nasledujúcich situácií:
 - 1. Dieťa chce, aby mu daný predmet išiel, ale potrebuje pomoc.
 - 2. Dieťa verí tomu, že mu daný predmet nejde.
 - 3. Predmet ho vôbec nezaujíma.
- Najjednoduchší spôsob ako zistiť, o ktorú situáciu ide je opýtať sa.

Situácia: Mne ... nejde!

Napr.:

- Majka (10 rokov): Tá matika mi proste nejde.
 - Otec: Vyzerá to, že ti robí ťažkosti. Mám pravdu?
 - Majka: Áno, vôbec mi nejde.
 - Otec: Rád by som vedel, prečo si to myslíš.
 - Majka: Pretože nerozumiem žiadnej úlohe z matematiky.
 - Otec: Čo myslíš, že by ti pomohlo?
 - Majka: Asi zavolám Natálke. Vie mi dobre poradiť.
-
- Pomôcť dieťaťu, aby si ujasnilo svoje pocity a samo navrhlo riešenie je účinnejšie než podľahnúť pokušeniu povedať napr.:

Situácia: Mne ... nejde!

- Majka: Tá matika mi proste nejde.
- Otec: To je pravda.
- Majka: Hej, nejde mi.
- Otec: Stačí, keď sa ju budeš viac učiť a pôjde ti.
- Majka: Nepôjde.
- Otec: No, mala by si to radšej skúsiť. Bez matiky sa nedostaneš na vysokú školu a potom nemôžeš mať dobrú prácu. Radšej by si sa do toho mala pustiť.
- Majka: Nejde mi to. A vysokú aj tak nepotrebujem.

- Je zrejmé, kam takýto rozhovor smeruje. Ako Majka tak otec budú pravdepodobne nahnevaní a frustrovaní.

Situácia: Máme urobiť veľký projekt

- Skúste si predstaviť nasledujúcu situáciu: prichádzate domov z práce s predstavou pokojného večera, kedy si môžete oddýchnuť. Sotva si stihnete sadnúť, príbehne ku vám váš potomok a oznámi vám, že dozajtra musí odovzdať projekt z biológie, známka z neho ovplyvní známku na vysvedčení a pýta sa vás, či nemáte nejaký nápad.
- Ako mnoho rodičov sa najprv rozčúlite, potom mu vynadáte a nakoniec sa budete snažiť dať spolu projekt rýchlo dokopy. Pointou je, že takáto pomoc vášho potomka nenaučí nič o zodpovednosti alebo plánovaní času.

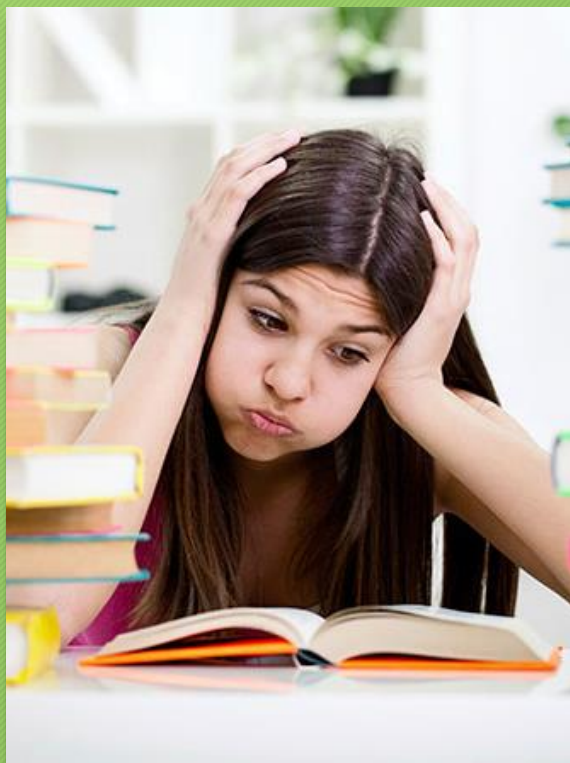

Situácia: Máme urobiť veľký projekt

- Pokiaľ vám takáto situácia nie je neznáma a opakuje sa vo vašej domácnosti pomerne často, skúste nasledujúci (a fungujúci) spôsob:
 1. Vyberte si miesto a čas a porozprávajte sa so svojimi deťmi na tému „veľké školské projekty“.
 2. Vysvetlite deťom, že oddnes, pokiaľ budú pri nejakom projekte potrebovať vašu pomoc alebo špecifický materiál musia vám to povedať vtedy, keď učiteľ projekt zadal. Vysvetlite im, že to je jediná doba, kedy s nimi na projekte viete spolupracovať (viete si na to vyčleniť čas, zohnať kvalitný materiál a pod.)
 3. Pokiaľ vás o projekte dieťa informuje včas, buďte nápomocní. Ale odmietajte pomáhať s projektmi, na ktoré dieťa do poslednej chvíle „zabudlo“.

Situácia: Máme urobiť veľký projekt

- Je vysoká pravdepodobnosť, že deti si vás vyskúšajú, či to myslíte vážne. Obzvlášť, ak boli zvyknuté, že im so školou pomáhate a keď vedia, že sú pre vás ich známky dôležité.
- Jediný možný spôsob, ako obstáť v tejto skúške je dodržať svoje slovo.
- Jedna päťka z neodovzdaného či odfláknutého projektu sa dá prežiť, v najhoršom prípade aj jedna zhoršená známka na vysvedčení (najmä ak si uvedomíme, koľko iných vysvedčení ešte bude...). Ale vaše dieťa sa naučí, že vaše slovo platí. Tiež sa naučí plánovať si čas dopredu. A to je do života oveľa užitočnejšia lekcija než vyhnutie sa jednej zlej známke.

Situácia: Zabudol som si zadanie v škole.

- Dobrí študenti si väčšinou zadania nezabúdajú a nejakým „zázračným“ spôsobom si pamätajú čo a kedy majú urobiť. Zadania zo školy si väčšinou zabúdajú žiaci, ktorí majú so štúdiom ťažkosti. Pokiaľ sa to stane len občas nie je dôvod robiť si starosti. Pokiaľ ale ide o notorického „zabúdača“ je potrebné situáciu riešiť.
- Skúste nasledujúce:
 1. Zaobstarajte dieťaťu zápisník, kde si bude zadania zapisovať. Je super, ak sa zápisník dieťaťu páči svojim dizajnom, je do neho radosť písať, vytiahnuť ho pred spolužiakmi.
 2. Požiadajte dieťa, aby si každý deň poznačilo domáce úlohy a školské povinnosti na doma. Pokiaľ je to potrebné, ide o mladšie dieťa a pani učiteľka je ochotná, môžete dieťa požiadať, aby svoj zápis dalo podpísať pani učiteľke.

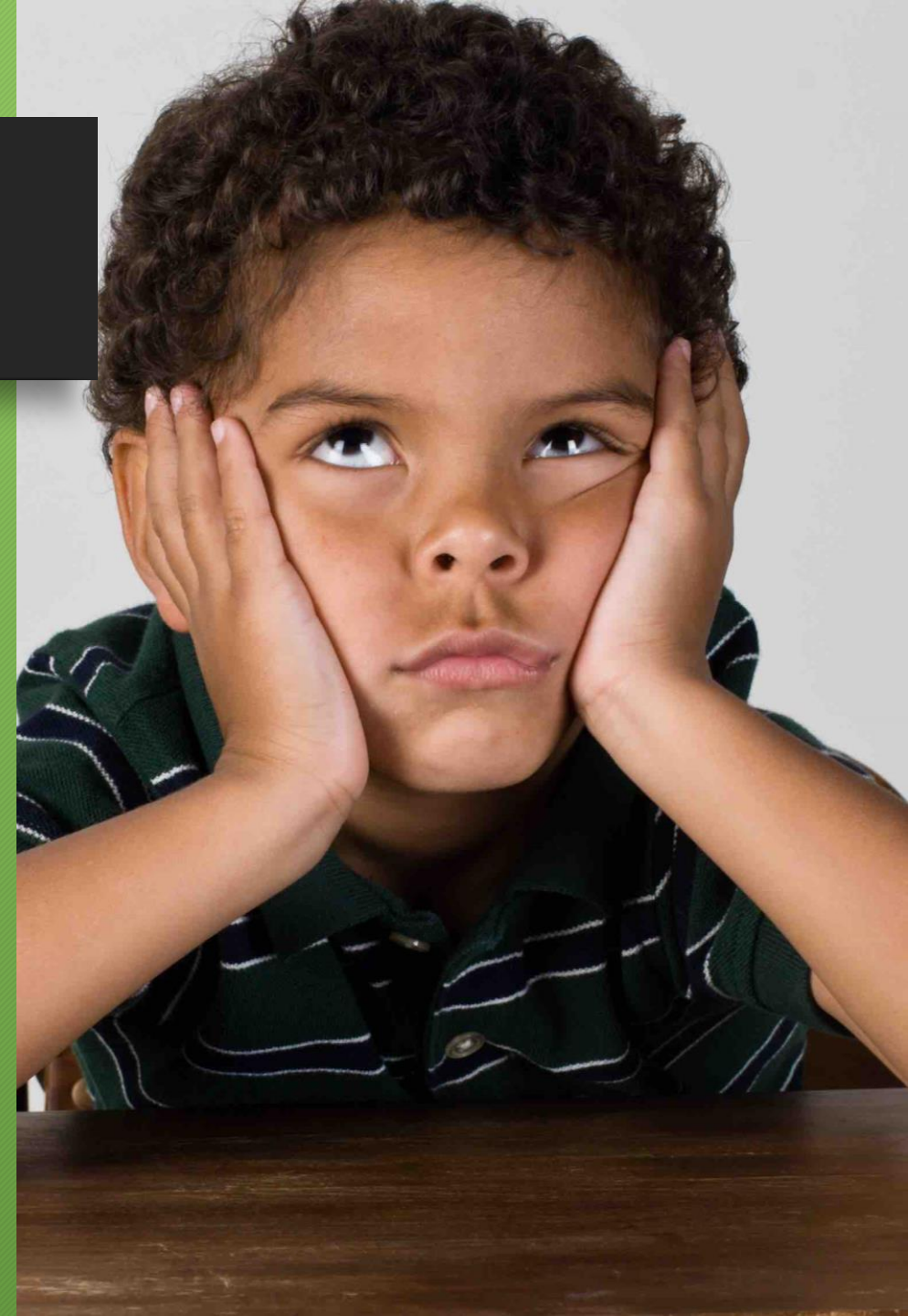
Situácia: Zabudol som si zadanie v škole.

3. Dajte dieťaťu na vedomie, že pokiaľ si z nejakého dôvodu zabudne v škole zošitok alebo niečo, čo je potrebné na vypracovanie domáceho zadania, nebude sa môcť v daný deň venovať žiadnej zo svojich obľúbených činností. Zopakujte mu, o ktoré činnosti ide, napr. sledovanie televízie, YouTube, telefonovanie, chatovanie, Facebook a pod.
- Skôr či neskôr vaše dieťa určite „zabudne“. Ak sa budete držať svojho plánu dieťa vás s najväčšou pravdepodobnosťou zaplaví množstvom dobrých dôvodov a okolností, prečo zadanie „zabudlo“ a bude vás žiadať, aby ste mu dali ešte jednu príležitosť. Z dlhodobého hľadiska mu najlepšiu službu preukázate ak zareagujete v duchu: „Pravdaže si zaslúžiš ďalšiu príležitosť. Zajtra je nový deň, nová šanca. Pre dnešok však platí: žiadne obľúbené činnosti.“
 - Znova pripomíname: reagujte dôsledne a láskavo.

Situácia: Domáce úlohy sú blbosť.

- Vysporiadať sa s negatívnym prístupom svojho dieťaťa nie je jednoduché. Možno ani vám nie je cudzia nasledujúca scéna:
- Matka: Peter, je čas, aby si začal robiť domáce úlohy.
- Peter: Ešte dopyzerám toto video a potom začnem, dobre?
- Matka: Presne to si hovoril pred hodinou. Chcem, aby si začal hneď.
- Peter: Ale mami... Už len jedno video, toto je najlepšie...
- Matka: Tak dobre. Ale potom to vypneš.
- Peter: Jasné.
- Matka (o desať minút neskôr): Peter, ešte stále pozeráš tie videá. Nemôžeš sa odpojiť ani na desiatykrát? Čo je s tebou?
- Peter: Úlohy sú somarina. To so mnou je.
- Matka: Čo tým chceš povedať, že úlohy sú somarina.
- Peter: Skrátka je to blbosť. A škola tiež. Aj tak sa tam neučíme nič užitočné.

Situácia: Domáce úlohy sú blbosť.

- Takéto rozhovory končia obvykle krikom a hádkami, v ktorých padajú zraňujúce slová.
- Keď už vzplanú emócie je náročné snažiť sa priebeh rozhovoru zvrátiť. Najlepšou taktikou je prevencia, ale ani tá nie je jednoduchá. Obzvlášť ak už dieťa a rodič zapadli do vyjazdených koľají zaužívaných argumentov a protiargumentov. Zmena vyžaduje skutočné úsilie.
- Aby ste túto zmenu dosiahli, majte na pamäti nasledujúce pravidlo komunikácie: ak zmeníte spôsob, ako niekomu odpovedáte, daná osoba musí zmeniť spôsob, ako odpovedá vám. Preskúmajte akýkoľvek spôsob komunikácie, ktorý obvykle vediete s blízkou osobou. Spomeňte si, čo obvykle hovorievate a aká je pravdepodobná odpoveď. Potom porozmýšľajte, ako by ste nabudúce mohli odpovedať, ak takáto komunikácia nastane.

Situácia: Domáce úlohy sú blbosť.

- Matka z nášho príbehu by mohla dôjsť napr. k záveru: s Petrom sa skoro každý deň hádame kvôli domácim úlohám. Obvykle to má tento priebeh: Peter si pustí YouTube a nerobí domáce úlohy. Potom mu ich začnem pripomínať. Nie je to nič platné a potom mu to začnem vyčítať. Potom niečo odvrkne, vytočí ma to a potom na neho kričím.
- Keď matka identifikuje vzorec ich spoločnej komunikácie, môže skúsiť vymyslieť iné spôsoby ako na Petra reagovať. Napr.
 - Porozprávam sa s ním, keď budeme obaja pokojní a opýtam sa ho, či nemá nejaké nápady, ako situáciu riešiť.
 - Dám mu na vedomie, že odteraz sa wifi každý deň o šiestej vypne a zapne sa, až keď budú domáce úlohy napísané.
 - Budem na Petrove komentáre reagovať pomaly a s rozvahou. (emócie sa zrkadlia, ak matka bude reagovať pokojne, je šanca, že aj Petrov hnev postupne odznej).Následne si matka môže zvoliť ten postup, ktorý je najbližšie jej povahe. Tento postup síce vyžaduje čas a úsilie, môže však pomôcť narušiť negatívne vzorce komunikácie.

Situácia: Domáce úlohy sú blbosť.

- Poznámka na záver:
- Ak budete tento postup skúšať, majte trpezlivosť hlavne sami so sebou. Vzorce komunikácie sú hlboko zakorenené a dajú sa zmeniť len úsilím a vytrvalosťou.

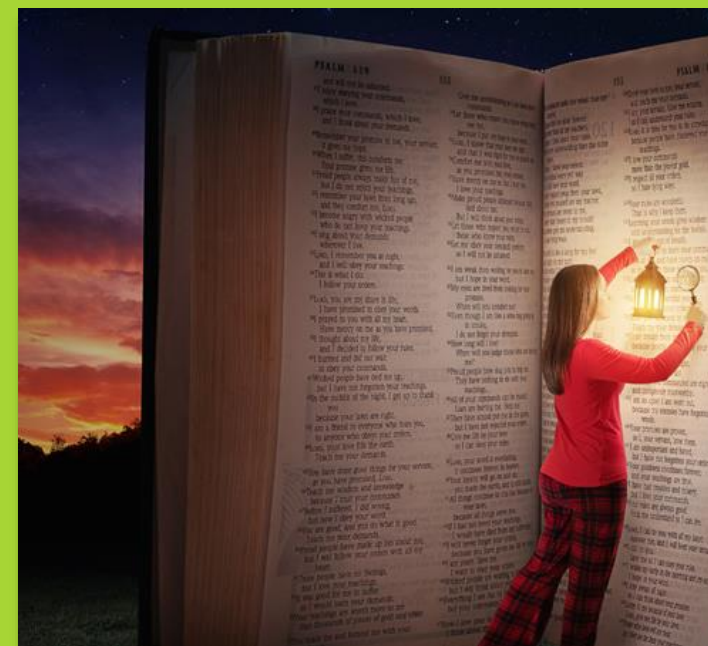
Situácia: Úlohy si urobím, keď prídeš domov.

- Pretože v dnešnej dobe mnoho rodičov pracuje do večera, veľa detí prichádza po škole do prázdneho bytu či domu. Keď rodičia prídu domov je ešte potrebné pripraviť večeru, prípadne zabezpečiť niektoré domáce práce a čas uteká.
- Bolo by pekné, keby v tomto čase deti už mali domáce úlohy spravené, je však veľa takých, ktoré s nimi otáľajú až do príchodu rodičov.
- Ak sa vás tento problém týka, skúste nasledujúcu taktiku. Dajte deťom na výber: buď si urobia domáce úlohy ešte pred vašim príchodom alebo počkajú až kým prídete. Ak si vyberú druhú možnosť, povedzte im, že to logicky znamená, že v ten večer prídu o svoje obľúbené činnosti. Žiadna televízia, počítač, facebook..., kým nebudú domáce úlohy napísané.
- Skúste to. Budete prekvapení, o koľko je to účinnejšie ako rozčulovanie alebo krik.

Situácia: Úlohy mi vždy trvajú celý večer.

- Máte dieťa, ktorému trvá práca s domácimi úlohami nekonečne dlho? Ak áno, v záujme zachovania duševného zdravia všetkých zúčastnených je potrebné s tým niečo urobiť.
- Jedno z účinných riešení je pozastavenie obľúbených činností, kým nie sú úlohy hotové. Pre mnoho detí táto stratégia funguje ako mávnutie čarovným prútikom. Sú však aj deti, ktoré sa týmto nenechajú rozhodnúť a nad domácimi úlohami kvasia celý večer.
- V takomto prípade trvajte na tom, že dieťa bude dodržiavať začiatok a koniec času vyhradeného na učenie. Akonáhle čas vyprší, pozbierajte všetky učebnice a zošity a dajte ich preč. Dôsledky toho, že nejaké úlohy nie sú dokončené sú záležitosťou medzi dieťaťom a učiteľom. Je to lekcia do života o tom, ako manažovať svoj čas. V zamestnaní ľudia tiež musia svoju prácu odovzdať včas. Pokiaľ to nespravia, je ich povinnosťou to vysvetliť nadriadenému a nie byť za to následky.

Situácia: Pani učiteľka nám to hovorila ináč.

- Nie je to vtipné? Dieťa za vami príde, aby ste mu pomohli s domácou úlohou a keď sa o to pokúsite, sťažuje si, že to nie je dobré, pretože pani učiteľka to hovorila ináč.
- Pokiaľ sa to stáva len zriedka, obvykle stačí, ak sa dieťaťa opýtate, ako to teda pani učiteľka chce a potom pošlete dieťa, aby si úlohu dokončilo.
- Ak však dieťa na vašu snahu o pomoc reaguje takto systematicky, je dobré sa na neho dopredu pripraviť. Ak vás nabudúce požiada o pomoc, opýtajte sa ho najprv, ako im to vysvetľovala/ukazovala pani učiteľka. Ak dieťa zareaguje „Neviem.“, opýtajte sa ho „A ako by sa to dalo zistiť?“. Vaše dieťa väčšinou je schopné zistiť si to u kamaráta alebo sa ešte raz opýtať priamo pani učiteľky.
- Hoci rodičia sú častokrát schopní dieťaťu sami poskytnúť pomoc, väčšia pomoc pre neho môže byť, ak ho nasmerujú inam. Učia ho, aby sa spoliehal sám na seba. A vyhnete sa tým sťažnostiam na kvalitu vašej pomoci.

Situácia: Prečo si nemôžem robiť úlohy pri televízii.

- Dovoľte nám vymenovať aspoň niekoľko dôvodov:
 - Je prakticky nemožné sústrediť sa na oboje a úlohy preto trpia.
 - Robenie domácich úloh pred televízorom je pre dieťa posolstvom, že úlohy nie sú dôležité.
 - Robenie domácich úloh pred televízorom nutne predlžuje čas potrebný na ich dokončenie.
- Napriek snahe vysvetliť dieťaťu vaše oprávnené argumenty, nie všetky to prijmu a navyše sa pohotovo vytasia s protiargumentmi. Ak sa u vás takáto skúsenosť opakuje, niekedy je najlepšie na otázky dieťaťa odpovedať „Pretože som to povedal/a.“ Ukončí to dohadovanie a umožní obidvom stranám prejsť k dôležitejším veciam.

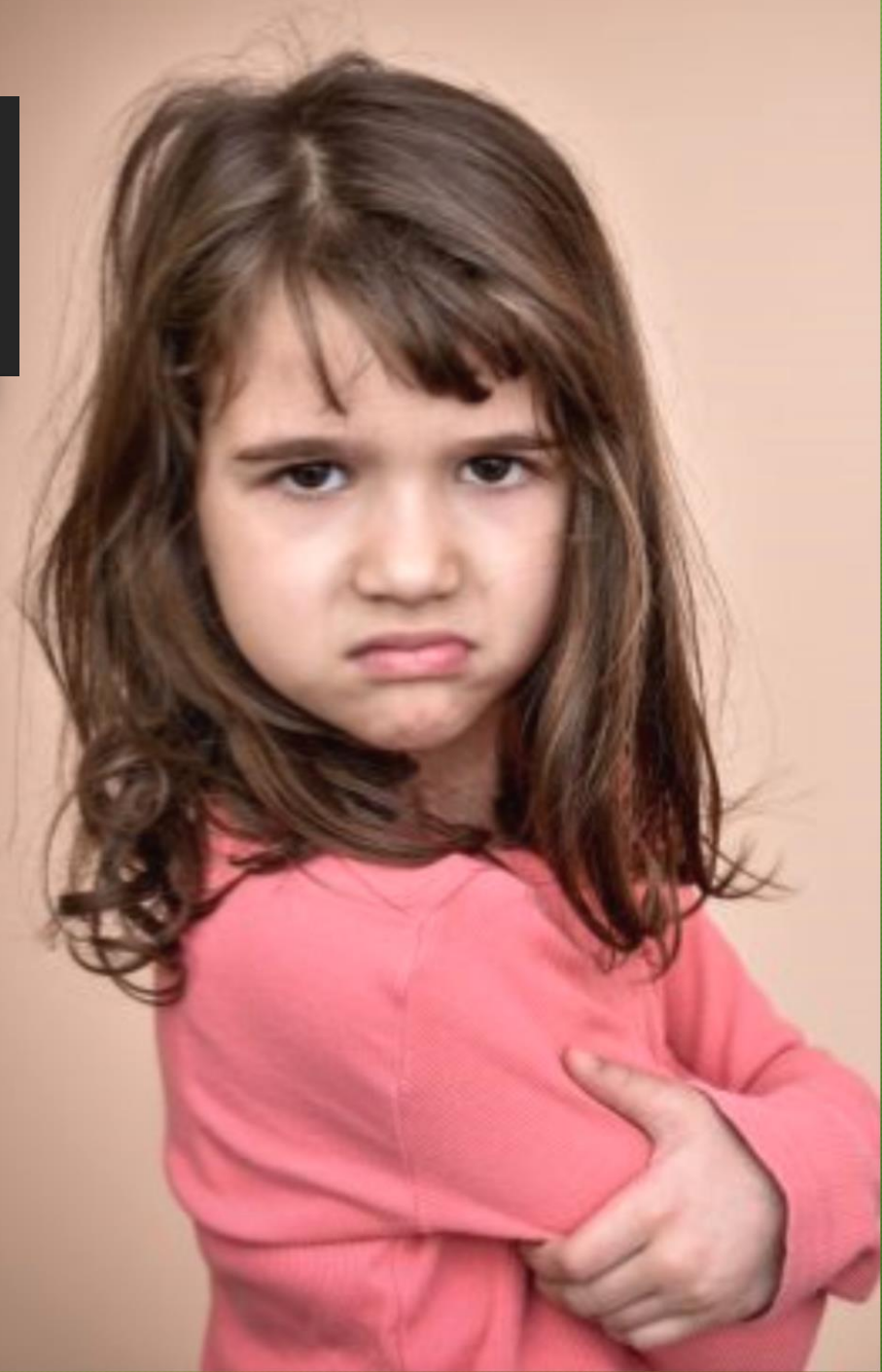
Situácia: Učiteľka je nespravodlivá.

- Deti sa rady na učiteľov sťažujú. Poznámky typu „Učiteľka nám dáva príliš veľa domácich úloh (poznámok, novej látky, projektov...)“, „Učiteľ si na mňa zasadol.“, „Učiteľka nám to zle vysvetlila a ja tomu nerozumiem.“ ...
- Keď rodičia počujú takéto náreky svojich detí, väčšinou sa uchýlia k jednej z dvoch reakcií:
 - Povýtujú sa na podrobnosti a prisľúbia dieťaťu, že sa s učiteľkou porozprávajú. Teda sa de facto postaví na stranu dieťaťa, čím sponchybnujú kompetentnosť, status a autoritu učiteľa.
 - Urobia dieťaťu prednášku o tom, že sa ma viac snažiť, dávať na hodine lepší pozor, viac sa sústrediť na to, čo sa na hodine deje a pod. Rodičia to robia v tej najlepšie viere, že pomocou takéhoto dohovárania dieťa zmení svoje postoje a správanie. Takto to však väčšinou nefunguje.

Situácia: Učiteľka je nespravodlivá.

- Máme aj inú možnosť, v ktorej rodič načúva dieťaťu a pokúša sa objasniť jeho pocity. Napr.:
- Filip (prichádza zo školy): Naša učiteľka je blbá!
- Otec: Zdá sa, že si mal v škole náročný deň.
- Filip. Hej. Ale nebolo by to také hrozné, nebyť Novákovej. Len tak si na mňa zasadla.
- Otec: O čo ide?
- Filip: Dám ti malý príklad. Povedala, že už má dost' toho, ako chodím neskoro do školy a že ma nabudúce nechá po škole. To nie je fér. Pritom ja som meškal len možno desať sekúnd. A keď mešká niekto iný, ani si to nevšímne.
- Otec: Keď tomu správne rozumiem, máš pocit, že pani učiteľka Nováková je nespravodlivá a ty sa kvôli tomu hneváš. Tak?
- Filip: Presne, niekedy ma to fakt štve. Ale aj tak sú o chvíľu prázdniny, nejako to s ňou dovtedy zvládnem

Situácia: Učiteľka je nespravodlivá.

- Otec mohol v tomto príklade pocítiť silné nutkanie buď syna poľutovať alebo naopak, urobiť mu „prednášku“ a dať mu nejakú radu, ako sa má v budúcnosti konfliktov vyvarovať.
- Tým, že otec Filipovi načúval a pomohol mu objasniť si vlastné pocity, mu v podstate dal najavo tri veci:
 - Záleží mi na tebe natoľko, že si urobím čas, aby som si t'a vypočul.
 - Je v poriadku, že cítiš to, čo cítiš.
 - Verím, že si dostatočne schopný riešiť svoje problémy sám.

Spracované podľa:
Larry J. Koenig: Chytrá výchova